

Dragan Jovanović Danilov

CRTAČKE SLIKE TIJANE KOJIĆ

Tijana Kojić je agresivan i sceničan crtač u čijem su umetničkom bavljenju crtež grafika i slika dovedeni u ravnopravnu poziciju, tako da njene radove možemo posmatrati kao neku vrstu crtačko-grafičkih slika, uvek imajući na umu ono Engrovo da je „crtež poštenje umetnosti“. Krepko, vibrantno, odsečno je po našem mišljenju tačna tipološka odrednica Tijaninih radova. Ova umetnica problematizuje kategoriju identiteta, preobražaja, udvajanja, filmičnog fraziranja figura koje su ovde u interakciji. Objedinjeni pod tačno pronađenim nazivom „Skup“, ovi radovi rađeni uljem i štamparskom bojom na aluminijumu, predstavljaju kompleksnu celinu koja duboko zadire u fenomene dvojništva i identiteta. A identitet, nije nešto što je dato jednom zauvek, već je to fenomen podložan neprestanim promenama. Žena pritisnuta ikonografijom teskobe udvaja se uvijena u ekspresivnu formu vrtloženja spoljašnjih i unutrašnjih sila. Tijana Kojić deformiše svoje figure, ali ih time ne izobličava već ih oblikuje i podvrgava dramatskom konfliktu. Oslobođanjem iracionalnog, ovde se oslobađaju i oni fantastični, unutarjni sadržaji.

Poliptih „Skup“ sačinjen je od više unutrašnjih vizuelnih monologa nalik na nemontirane filmske sekvence. Ovaj rad struktuiran je elementima filmske sintakse. Tijana Kojić koristi iskustva filmske montaže čime razbija i vitoperi koherentnost figurativne naracije, otkrivajući ono optičko-nesvesno. Kroz nepomičnost u pokretu, Tijana multiplikuje identičnu žensku figuru koja ovde funkcioniše kao fetiš, kao simbol želje. A želja je pokret usmeren prema drugom, prema nekom ili nečem izvan sebe. Pri tom, svaki pojedinačni kadar restrukturira se u procesu uprizorenja „Skupa“.

Čovek na poliptisima Tijane Kojić zadobija realnu i faktičku samostalnost kroz umnožavanje u nestalni niz (Tijana bi rekla „Skup“) dvojnika koji sada ne predstavljaju stvarne ljudske figure, već nejasne, fluidne obrise, vizuelne formule određenih duhovnih i emocionalnih stanja krhkosti, ranjivosti, zatečenosti, duboke osame, ili možda sopstvene nedovoljnosti u dobu u kome, kako bi to rekao Jejs „centar ne drži više, anarhija je provalila svetom“. Koja od mnoštva tih nestalnih ličnosti nam zaista pripada, eto, to je pitanje koje sebi i nama postavlja Tijana Kojić.

Tijanina ekspresivna figuracija ne odriče se naturalističkih težnji. Ona računa ne samo sa intuitivnim, već i sa duhovnim spoznajama o svetu oblika i njihovim značenjima i pokretima. Pronalazimo na njenim poliptisima spoj i izmirenje dionizijskog nagona (koji uvažava ekstatično i afektuozno) i apolonijskog principa reda, razbora i trezvenosti. Otuda ovi radovi imaju snagu zgušnjavanja. Slika Tijane Kojić je ogledalo i to u onoj meri u kojoj ova mlada umetnica uspeva da zadrži životnu snagu osobe koja se u ogledalu odražava. Upravo sjaj aluminijuma daje radovima Tijane Kojić ogledalni karakter, navodeći pažljivog posmatrača na to da se odraz i njegov uzor nalaze u magijskoj vezi.

Svojom dobro promišljenom izložbom „Skup“ Tijana Kojić otkriva višeslojno kulturno nasleđe i svojim endemnim darom izdvaja se iz epidemije bezličnih zastupnika osrednjosti. Ova umetnica nije sakupljač, puki eklektik, već analitički preobrazitelj. Kao i pripadnici „Mediale“, Tijana Kojić svojim poliptisima teži ka celovitoj, integralnoj slici kao spoju magijskih krajnosti. Ona re-kreira i suštinski obnavlja figurativni koncept u korpusu savremenog srpskog slikarstva. Iskustvo metafizičkog slikarstva i delo Jiržija Anderlea mogli bismo uzeti kao kontekst iz koga izrasta Tijanina ikonografija. No, fascinantni svet svog „Skupa“, Tijana Kojić je ispunila duboko ličnim, kontemplativnim misticizmom i ugradila dubinsku slojevitost i tektonske vibracije čitave svoje snažne individualnosti, svoje intimne teskobe i ozarenja.